Սըր զինավոր սըր Նարապետ,
Ձեր անվան մեռիմ.
Իրեք օր էր՝ տունս, օջախս
անվառել էր,
Մե կտոր խաց ըերիր իմ գավակներին.
Աստված քեզի շատ տա, շուտ տա,
Քեզի մեռնեմ, Անհաղթ Դավիթ,
Դու խասես իմ բալիկներին։

ԱՂՈԹՔ ՄԱՂԹԵՐԳ

30(1590).

Կուլիկներով, պուլիկներով,
Ժամ կշիքեմ սաղի պեսա,
Ջուր կխմեմ կաղի պեստ.
Մաքան-թաքան մաթուշկա.
Ձմփիկ-թմփիկ լալան արի,
Տոշե տաշան արի,
Ես Կզըփի թոռն եմ,
Ջալ Մարանի խարսն եմ,
Ծուտը թռավ գերանին,
Մեռնիմ շեգ ավետարանին,
Ալամ-ղալամ աեքերկին,
Սուփ-սուփ եղեր, շալ կովեր.
Վազիր իշի քուռակին,
Ախմախ կագա,
Ջար խափանա։

ԴԱՐՁՎԱԾՆԵՐ

1(1591)

Արուռից ընկած։
Ազռավ հիշնի՝ մի թիքա միս չկանա
պոկա։
Ազատ շունչ քյաշել։
Ականջըր գցել։
Ականջ ղնել։
Ականջը սրել։
Ականջը գնջացավ։
Ականջը ըամրակ ա ղրել։
Ականջը ձենի ա։
Ականջը հիցկել։
Ականջով մեկ փոշի չաժի։
Ականջի հեաև թալել։
Ակովու ձագ։
Աղոթած էջ։
Աղոթրնի քամի ա։
Աղուն աղալ։
Աղքաա Ղաղարոս։
Աղցան անել։
Ամպերու խեա խաղալ։
Ամակը մոմի պես հալվել։
Ամոթով մնալ։
Անգանակ մորթել։
Անջուր տեղը բորկանալ։
Անլեղու հայվան։
Անմեղ գառ։
Անվան աեր ա։
Աշխարըքր մթնեց գլխիս։
Աջկից վերեը հոնք կա։
Աշկե ընկած։
Աչկիս լուս։
Աչկով անել։
Աչկը ջուր կտրել։
Աչքը մտնել։
Աչքի գալ։
Աչքին փոշի փչել։
Աչքի սուրմա թոցնող։
Աչքի փուշ։
Աչքը հանել։
Աչքերը չռել։
Աչքերը չորս անել։
Աչքը բռնի։
Աչքը վրան։
Աչքը խաղալ։
Աչքը ճամփին։
Աչքը լույս։
Աչքը արնխռնել ա։
Աչկերը ճակաին թռավ։
Աչք գցել։
Աչքից աչք չփոխել։
Առտվ գլոխը փախավ։
Առակ դառնալ։
Առաջըր կարել։
Ասսու ծեծածն ա։
Ասսու գառ։
Ասսու պատիժ։
Ասղի ծակով կհնցի։
Ասեղ գցելու աեղ չկա։
Ասսուն եղով փլավ ա աարե։
Ասսու աթոռի աակն ա քնե։
Ասսու օղորմութեն ա։
Ասսու մանանա յա։
Ասսու ցուցք։
Ասսու սիրուն։
Ասսու բախշածն ա։
Ասված ուրացած։
Ասված հիրա խեա։
Ասաղը թեքվել։
Ասաված մե դուռ կբանա։

Ասաված մե ճար կէնա։
Աստված ետ-եռոմ պախա։
Ատամը չկտրա։
Ատամ սրել։
Աաամ կկարա։
Ատամները խըմրբել։
Առջլի հիրիկվորե քնուկ։
Արուն-քրտինք թափել։
Արուն-արցունք թափել։
Արեը բաշխեց քե։
Արե ա առեր նամուութին։

Բախտը հուրնից հառեջ կեթա։
Բախար ոտի ակից կփախնի։
Բախտր ալշու յա։
Բախար քոռացեր ա։
Բախադ սիրեմ։
Բախտդ հընգնեմ։
Բանից բան խանող։
Բանի նման չի։
Բանը բուրդ ա։
Բարցր փոխել։
Բարցը բարի։
Բարակ ա մանում։
Բարի աստղի տակ ծնված։
Բարի լուս բացվավ վըր ձզի, բացվի
վըր մըզի։
Բեղի տկով հընցուց։
Բեմիննաթ անել։
Բեյնը մտավ։
Բեյնր խարար ա։
Բերանս բանամ, հաշկս փակեմ։
Բերնի խամ կորեր ա։
Բերանը քամուն տալ։
Բերանր ցորեն չթրջվի։
Բերանր ջաղ տալ։
Բերնից կաթախոտ ա գուքյա։
Բերանդ խերով։
Բերնե-բերան գցել։
Բեդ-բեդ ա կըրթա։
Բկին կայնել։
Բուրդր գզել։
Բուրդը բարբրար անել։

Գարե խաց ա կերե։
Գյամր ձեռքը պահել։
Գելու փոստ ա հիճե վրեն։
Գելի ճրագալիս։
Գիլու գլխին ավետարան։
Գլխից ռադ անել։
Գլխից դուրս գալ։
Գլխից ռուս խոսել։

Գլխի տակ կակուղ բարձ դնել։
Գլխին օյին բերել։
Գլխին լաշակ կապել։
Գլխին վայ տալ։
Գլխին դնել։
Գլխով պտուտ գալ։
Գլխու ճարը տեսնել։
Գլուխն ուտել։
Գլուխն աղաաել։
Գլուխը ցավի տակ գնել։
Գույնը գցել։

Դանակն օսկռին խասավ։
Դանակ սրել։
Դմկով ոչխար։
Դույնի պոչ շատ հերգեն ա։
Դունչը ցցել։
Դռներն ընկնել։
Դռնե դուռ ընկած։

Եղունգ եղունգի քսել։
Երեսի մեռոնր գնացեր ա։
Երեսին արուռ չկա։
Երեսը պարզ։
Երեսը շռնել։
Երեսը թքում են։

Ջահլա տանել։
Ջուզա յա տալի։

Էգ իմ խորակը չի։
Էծերը էկել են։
Էծերը քշել։
Էշը ցեխից հանել։
Էշի հանգչում քնել։
Էշի զատիկ։
Էշիգ ով՝ տ չոշ ասել։
Էշի նահատակ։
Էշին քեռի կկանչա։
Էշը ցեխն ա հնգեր։
Էս որ քամին ա քշե էս յան։
Էս որ խաշիցն ա։
Էսօր ա մեռե, թե էգուց։
Էրկու իշու գարի չկանա ջոկա։
Էրկու ոտքով ք…ն ընկնել։
Էրկու ոտը մի ամանի մեջ դնել։
Էրկու քարի արանքր մնալ։
Էրվել-խորովվել։

Ընգու թարիֆն ա կքյաշա։
Թախտից փախնեմ, բախտից ո՞ւր։
Թանին թթու չասել։

Թանի մուկ։
Թնփուռները քամուն տվեց։
Թիփի անել։
Թիքեն բողաղում մնաց։
Թողը հա̀նել։
Թոզը քամուն տալ։
Թրջված մուկ։
Թուղթ մրոտող։
Թուքը սառավ։
Թուք ու մուր։
Թքածը լիզել։
Թքով կպցրած։
Թևաթափ լորիկ։

Ժաժ գալ։
Ժանգերը բացվել են։
Ժանգոտ մարդ։

Իծի միրուք։
Ինձ նայի՝ քե խղճա։
Ինչ հող տամ գլխիդ։
Ինչ հորս ցավն ա։
Իշու չափ մարդ ա։
Իշու գրախտ։
Իշու տեղ կհնցի։

Լեզվի տակ օսկոր չկա։
Լեղու կգարձու
Լեզվին փակ չկա։
Լեն սիրտ ա։
Լուս ձեղ տեսնողին։

Խալալ կաթնակեր ա։
Խալած յուղի տեղ հրնցավ։
Խաց վըր ծնկին ա։
Խաշը ուտել։
Խաշուկ խավը կծծղա՞։
Խաչ գնել մեկի վրա։
Խաչ քաշել։
Խացակից-թացակից։
Խաց ուրացող։
Խաց կորուցող։
Խացին փափա յա կկանչա։
Խեղճ ու կրակ։
Խելքի տոպրակ։
Խելքից հանել։
Խելքին ղոռ տալ։
Խելքից պակաս։
Խելք հավաքել։
Խերն անիծել։
Խին էշ։
Խին գել ա։

Խոսքը կաուրը գցել։
Խոսքդ շաքրով-նշով կտրեմ։
Խոսքը մեր մեջ։
Խոսքի տակ չմնալ։
Խոսքաշեն մարդ։
Խոքին փառավորվեց։
Խորով-մորով անել։
Խունկ ու մոմ ենք։
Խուրջինը թափ տալ։
Խուփրերան։

Ծտկ հաշկ։
Ծակ ու ծուկ։
Ծաղիկ հասակ։
Ծամ կտրած։
Ծանր տեղը թեթևացնել։
Ծանրցեր ա։
Ծով տանել, ծարավ հետ բերել։
Ծուխը պնչից դուս տալ։
Ծուռ հաշկով նայել։
Ծռուկ ա։

Կալի վրա յա հասել։
Կալմեջ անել։
Կանաչ արև։
Կապից փախած։
Կատու ափել պատերը։
Կատվալվա։
Կատու ճղել։
Կարճ գարի ա քաղել։
Կարմիր արև։
Կարմիր կով։
Կարկտահար լինել։
Կերածը քթից բերել։
Կպրե կարաս։
Կոտկիրիրի ղայգին ա։
Կրակն հնգյա՞նք։
Կրակ տաս, խանձրախոտ չիգա։
Կրունգը ցույց ավեց։

Հակոն տանը չի։
Հանգչի ծերով լսել։
Հանգչից օղ էրա։
Հաջիվը փակել աջխրի խետ։
Հաշկից խեղճ։
Հաշկերի լուսը խավարեց։
Հաշկերի հառեջ մթնավ։
Հաշկերը փոշի փչել։
Հաշկերը դուս պրծավ։
Հաշկի լսի պես պախել։
Հետին հառջինն ըլի։
Հեղունգ ու միս հիրարուց պոկվան։

Հերկեն արե։
Հերեսը պարզ։
Հերկեն լեզու։
Հերեսից ժանգ ա կաթում։
Հերես տվուկ։
Հերեսի փարդեն պատռել ա։
Հերեսի ղոռով։
Հերեսին արուռ չկա։
Հերեսից հնդուկ։
Հերես-բերես անել։
Հերես դարձնել։
Հերեստաեղ թորդել։
Հերնկվա երնխեն ա։
Հրնցուկ-մոռցուկ։
Հինք հիրան իշու տեղ կդնա։
Հիրուր բերան են թքած։
Հիրուր յախսա բռնել։
Հիրան կրակ կթալա։
Հշտահդ քացախ։
Հուր խոսքի տերն ա։
Հուր շքի խնա յոլա չէթա։
Հուր խաչին քացի ա կիտա։
Հուր շքից կփախնի։

Ձառը ձառին մուխթաջ չհնգի։
Ձեռքը քարի տակ։
Ձեռ բռնել։
Ձեռը դնել խղճին։
Ձեռը դատարկ։
Ձեռը ծոցը։
Ձեռս կարճ ա։
Ձեռները ծափ տալով։
Ձթի պես կպչել։

Ղուլ ա։

Ճամփես ձախվել ա։
Ճամփեն պախել։
Ճտեր ալչու յա։
Ճարը կարած։
Ճիկ-վիկ անել։
Ճոռթուկ բերան։
Ճրագով ման գալ։
Ճրագը մարավ։

Մազը կարուկ։
Մազերը գզվեցին։
Մարաի կաառու։
Մածնի մերան։
Մաար խառը։
Մատը մատին չղանա։
Մատներ մոմ դարձնել։

Մե փարա չաժի։
Մե մատ մեղր ա դառե։
Մեխի գլոխ։
Մեծ մեծ հաչալ։
Մեծ թիքեն հանգաճը մնաց։
Մեջքը պինդ ա։
Մերը չմեռնի։
Մի աչքով ա կնայես։
Մինդարը փռել։
Միսը ծամել։
Միսը կրծել։
Միսը բերանը տալ։
Միտքը ծուռ։
Մորե մերկ։
Մսերը թափվել։
Մաքին դնել։
Մաքի թելը կտրել։
Մուռը խանել։
Մուխը պնչներից դուս էկավ։
Մուննաթի տակ ընկնել։

Յախեն բռնել։
Յոթ սարի քամակ։
Յոթ կաշի տալ։
Յոթ հերես խաքնել։

Նա շիշ, նա քյաբար։
Նաղը քաշել։
Նաղ դալ։
Նալ ավեց եդ։
Նալլաթ քե, չար սատանա։
Նամուսի մեռուկ։
Նամուսը դետինը տալ։
Նաֆասի վրա նստել։

Շան ծեծ տալ։
Շան լափը թափել գլխին։
Շան էրես։
Շանը հաչացնել։
Շան ու դելի բաժին։
Շան չարչարանք։
Շան ծիծ կերած։
Շատ ջուր կվերցու։
Շեմքը կոխել։
Շնացեր ա։
Շնից մազ պոկել։
Շնից շատ։
Շուն ու կատու են դառել։
Շքի պես կհետևա։
Ոտաց տակ փորել։
Ոտաց գին կխանա։
Ոտը տեղ ա բռնե։

Ոտը կապեք։
Ոտը կախ գցել։
Ոտից թեթև։
Ոտն հնգնել։
Ոտները լվալ, ջուրը խմել։
Ոտները լիզել։
Ոտներ հերկնցուց։
Ոտերը անգեց։
Ոտով-գլխով կըակն ընկնել։
Ոտքը խերով ա։
Ո՞ր ջուրն ընկնեմ։

Չոր գլուխ։
Չոր կոճ։
Չոք զարկեց դեաին։
Չփլաղ ճնչղուկ։

Պաղ ջուր ածել։
Պատը չոփ կոխել։
Պաար ծակ ա։
Պոզավոր սուա։

Ջանը դուրս գա։
Ջանդ սաղ։
Ջանի վրա կդողա։
Ջրի տարած։
Ջրի ճամփա յա դարձել։
Ջրիկցեր ա։
Ջոջ-ջոջ ա կրրդա։
Ջոջ րերան։
Ջուր ա կպղղոըա։

Ռեխը ցրիվ տալ։
Ռեխը թթվցնել։

Սապնի փրփուր ա։
Սատանի մաղ կա խեա։
Սարեսար ընկնել։
Սթալից, թութարից ընկնել։
Սիրաը բաց ա։
Սիրտը ճաքեց։
Սիրաը տաք ա։
Սիրաը ցավեց։
Սիրար րացել։
Սիրտը էրել, խորովել։
Սիրտը չըխփաց։
Սիրտը կոտրվեց։
Սրտին եղ քսել։
Սև շան ղալա ղուշ կկանչա։
Սև կատու յա հրնցե։
Սևը սիվտակ անել։

Վայ քու մեղքը։
Վեր ու ղիր։
Վերին արտի ցորեն ե՞ս։
Վերև աստված, ներքև դու։
Վիզը կտրել։
Վիզը ծուռ թողնել։

Տարած, եդ րերած։
Տավարի ցավ։
Տաք հաշկով նայել։
Տղ....ել պաղ ջրում։

Փաթ հնդել։
Փալան հրնդեր ա փորի տակ։
Փարավոնի դերությունն ա։
Փափախը թեք դնել։
Փխրուն սիրտ։
Փորը լիքը։
Փորը քշել։
Փորը օձով լցվել ա։
Փոստահան ա էլել։
Փրփուրը րերնին։

Քամու բերած։
Քամակը ճղել։
Քամին տարավ։
Քարը քարին չթորկել։
Քարեր լացացնել։
Քեղնե պախեմ, ասսուց իմալ պախեմ։
Քեֆչի Հասան։
Քթի մաղ։
Քո դուռն ընկնեմ։
Քո մեղք՝ քո վիզ։
Քու մուր՝ քու հերես։

Օխտը պըրտ։
Օձը ընից կխանա։
Օձի կծած ա։
Օսկի ձեռքեր։
Օր ու արև չի տալիս։